

Wij danken vanuit ons hele hart
Kristof de Marathonman en Shirley voor hun actie.
Alle steunende mensen van onze Music for Live acties.
Dankzij hun inspanningen en geld kunnen we deze boekjes
deels gratis verspreiden en zo ouders en kinderen met DCD
helpen in het vinden van 'zorg op maat'

Kinderen met DCD geven je vreugde.

Laten je lachen

Kennen hun zwaktes,

aanvaarden hun anders zijn.

Zijn strategische probleemoplossers,

harde werkers.

Zijn mooie karakters

lief, zacht en zorgzaam.

Hebben een groot gevoel voor humor

en vooral goudeerlijk.

**Kunnen alles op hun ingewikkelde manier
en het belangrijkste voor ons:**

ze leren ons: loslaten...

Onze doelstellingen

De belangen van kinderen, jongeren met DCD en hun ouders,
maar ook jong volwassenen met DCD, informeren en behartigen

Het samenbrengen van personen en

het ondersteunen van wetenschappelijk onderzoek

Benaderen van de overheid zodat we de bestaande mogelijkheden voor
onderwijs, begeleiding en therapie naast tewerkstelling kunnen maximaliseren

Organiseren van workshops maar ook deelnemen aan initiatieven m.b.t. DCD

Lezingen op vraag? We geven ze graag vanuit onze ervaring!

Samen staan we sterk en maken we DCD (h)erkenbaar!

Als lid geniet je van gratis inkom voor 2 personen bij workshops die wij organiseren

Alle tips en weetjes zijn altijd welkom, doen dus!

Lidgeld: € 15.00 per kalenderjaar

BE65 6528 4844 1096

www.dyspraxis.be
info@dyspraxis.be

Volg ons dagelijks op

Aan alle ouders en begeleiders van kinderen met DCD

Developmental Coordination Disorder
Coördinatieontwikkelingsstoornis

Inleiding

DCD is een heterogene stoornis en dus kan ook de hulp voor kinderen met DCD erg variëren van kind tot kind en van moment tot moment. Sommige kinderen met DCD krijgen ergotherapie of kinesithérapie, bij anderen is dit niet noodzakelijk. Het belangrijkste is 'zorg op maat'. Hieronder verstaan we o.a. aanpassingen en tegemoetkomingen op school en adequate ondersteuning door de omgeving van het kind. Dit 'werkkader voor zorgverlening' legt de nadruk op de verschillende aspecten die aan bod komen bij de zorg voor kinderen met DCD.

Het zijn algemene adviezen en tips die een kind kunnen helpen, maar ze zullen niet voor alles een oplossing bieden. Elk kind met DCD is anders en voor één probleem zijn verschillende oplossingen mogelijk. Om erachter te komen welke oplossing voor een bepaald kind zou kunnen helpen, raden wij u aan om de adviezen en tips met alle betrokken partijen te bespreken, een weloverwogen selectie te maken en deze uit te proberen. Vergeet het kind zelf niet: soms zijn kinderen meester in het zoeken van compensaties waarmee ze reeds een heel eind op weg kunnen. En denk eraan: je kan het niet alleen.

Probeer open te communiceren met schoolteam, therapeuten en ouders. Ieder is deskundig op zijn eigen gebied!

Tips

- Bespreek de aanpassingen met alle leerkrachten en voor- en naschoolse opvang, want ook de momenten van maaltijd, speeltijd, knutselactiviteiten, turn-en sportlessen zijn van belang.
- Bespreek de aanpassingen ook met het kind. Voor oudere kinderen bespreek je de diagnose en aanpassingen ook best met de klasgenoten (als de jongere daarmee akkoord is) om de problemen en de beperkingen, maar soms ook de hulpmiddelen naar de groep aanvaardbaarder te maken.

- Ga ervan uit dat het kind meestal niet in staat is om op een normaal tempo motorisch uit te voeren taken te realiseren. Alle aspecten van het schools gebeuren waar handelingsinzicht bij te pas komt verloopt moeizamer, trager en minder correct. Om een vaardigheid aan te leren is het belangrijk om deze in deelstappen uiteen te halen en stap voor stap in te oefenen. Verbale sturing tijdens de uitvoering van elke deelstap is aangewezen.
- Naast het organiseren van zijn motorische bewegingen (denk maar aan een kast open doen als je je handen vol hebt), zien we ook veelal stoornissen op het gebied van het organiseren en structureren van (complexere) opdrachten en het uitvoeren daarvan. Samen met het kind een planning van het takenpakket opmaken (stappenplan), vormt een grote hulp.

Praktische wenken

Er zijn een aantal strategieën of 'trucs' die kinderen met DCD kunnen helpen om hun activiteiten gemakkelijker en zelfstandiger uit te voeren. Dit lost het bewegingsprobleem zelf niet op, maar het helpt hen te compenseren zodat de activiteit beter lukt en minder energie kost.

- Zorg voor een uitgangshouding met voldoende steunmogelijkheden. (bv. knippen gaat beter als het kind met de onderarmen steun neemt op tafel; aankleden gaat beter als het kind zit, met de rug gesteund tegen een rugleuning of muur). Het verplaatsen van voorwerpen door ze te schuiven in plaats van te tillen, geeft ook een meer gesteunde beweging en gaat dan ook vaak gemakkelijker.
- Zwaardere voorwerpen liggen beter in de hand dan lichte voorwerpen. Zwaardere voorwerpen roepen meer weerstand op, het verhoogt het zintuiglijk gevoel van het bewegen (kinesthesie). De grotere kracht die gevraagd wordt, zal het kind in staat stellen om de kracht beter te reguleren in functie van het gebruiksvoorwerp. Bij het aanwenden van zwaardere voorwerpen zal het effect van het motorisch leren ook groter zijn. bv. balspelen met een zwaardere bal geven beter gestuurde motorische activiteiten dan spelen met een lichtere bal.

In elke leeftijdsfase kan een kind met DCD voor nieuwe problemen komen te staan. De oorzaak van de motorische problemen kan niet weggenomen worden, maar wel de manier waarop we ermee omgaan.

Het helpt als ze hun eigen 'gebruiksaanwijzing' kunnen maken en daarbij hun sterke kanten leren benutten. Dat zijn de sleutels tot het verminderen van de last en het mogelijk maken van successen, waarop een gepaste school- en beroepskeuze gemaakt kan worden.

Zelfredzaamheid

Boekentas

Boekentassen vullen en leeg maken zorgt voor kleuters met DCD vaak voor problemen. Het ene model is beter dan het andere. Een duidelijke structuur in de boekentas is heel belangrijk.

Tips

- Zorg voor een stevige boekentas, met een duidelijke vorm.
- Een rugzakje is mooi maar is heel moeilijk om aan te doen. (lusjes over de jas/schouders)
- Zorg voor sluitingen die het kind zelf kan openen en sluiten (klittenband).
- Maak eventueel gebruik van kleuren voor de plaats van de brooddoos, drankje, fruit,... zodat een duidelijke structuur terug te vinden is.
- Vergroot de grip op de rits door deze groter te maken.

Doosjes, brooddozen, drinkbussen

Tips

- Gebruik doosjes, drinkbussen en brooddozen die je kind makkelijk zelf kan open en dicht doen. Oefen dit thuis.
- Bij glazen flesjes kan je met een kroonkurkprikkertje een riet-gaatje maken.
- Een sportdop geeft als voordeel dat je deze niet hoeft opendraaien en dat je deze niet kan verliezen. Je morst ook minder snel.

- Een beweging die iets meer weerstand krijgt verloopt meestal ook beter. Zo zal schrijven met een potlood beter resultaat geven dan schrijven met een balpen, ook het schrijven op een zachte onderlaag geeft meer weerstand dan schrijven op een harde onderlaag.
- Te traag bewegen is niet aangewezen. Een ietwat snellere beweging voorkomt het aarzelend en houterig bewegen.
- Kleinere bewegingen gaan meestal beter dan grotere bewegingen. Grotere bewegingen vragen immers hogere fixatiepunten wat voor kinderen met DCD weer moeilijker is. Hier geldt niet de gangbare regel dat kinderen specifieke bewegingen leren vanuit een grote beweging naar een kleine beweging.

Zorg dus voor relatief kleine bewegingen met relatief grotere en zwaardere voorwerpen in een uitgangshouding waarbij het kind van zoveel mogelijk steunpunten gebruik kan maken.

Naar het toilet gaan

Tips

- Zorg voor een goede zithouding, eventueel een (zwaar en stevig) voetbankje, zodat de voeten van het kind goed gesteund zijn.
- Laat het kind eerst op het bankje stappen en dan pas zijn of haar broekje naar beneden doen; het is belangrijk dat het broekje tot onder de knieën zakt zodat er minder ongelukjes gebeuren.
- Leer het kind aan om een papiertje te vouwen en zich af te vegen. (langs voor bij klein toilet, langs achter bij groot toilet)
- Zorg steeds voor vochtige doekjes in het toilet : leer het kind aan om na groot toilet vochtige doekjes te gebruiken. (afvegen met gewoon papier gebeurt vaak onvoldoende grondig).
- Controleer na het toiletbezoek, het kind weet vaak niet of voelt onvoldoende aan of het netjes is.
- Een stappenplan kan een goede ondersteuning zijn (www.sclera.be).
- Eenvoudige broek-sluitingen zijn aan te raden, dit bevordert de zelfstandigheid. Er bestaan ook al heel wat broeken met elastiek (zelfs tot na de kleuterleeftijd).

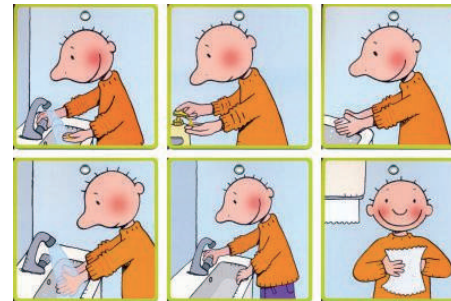

6

Handen wassen

Tips

- Laat de kleuters een zeppompje gebruiken, geen zeep die weg kan schieten of rollen.
- Stappenplan aanbieden : eerst mouwen omhoog, kraan open doen, handen nat maken, inzeppen, afspoelen,...
- Indien mogelijk, een eenvoudig kraansysteem gebruiken.
- <https://www.pinterest.com/dyspraxis/hulpmiddelen-aankledenenverzorging/>

Schoenen aandoen

Voor veel kleuters is dit een zeer moeilijke opdracht. Geef ze voldoende tijd.

Tips

- Klittenband is makkelijker dan veters.
- Stickers aan de binnenzijde van de schoen kleven.
- Leer aan om de schoen voldoende open te zetten zodat de voet er makkelijk in kan schuiven.
- Verschillende manieren om je veters te strikken vind je op: <https://www.pinterest.com/dyspraxis/veters-en-knopen/>

7

Zelfstandig taken uitvoeren

Moeite met tijdsbeleving is een vaak voorkomend probleem dat bij DCD hoort. Je kan gebruik maken van een time-timer, zo kan het kind tijd beter begrijpen en overzien. Gebruik in de verbale aanduiding van tijd steeds dezelfde bewoording.

Pictogrammen zijn nuttig om het kind te helpen in het structureren van zijn tijdsgebruik. Als leerkracht ontlast het u van voortdurende aandacht.

Pictogrammen kunnen ook helpen om de verschillende stapjes van een complexe taak te onthouden (in de juiste volgorde).

Vb: we knippen de sterren uit, kijken goed en zoeken dezelfde en plakken die erbij.

Tips

- Gratis pictogrammen te vinden op www.pictoselector.eu, www.sclera.be
- Picto's vind je op: <https://www.pinterest.com/dyspraxis/>

Zithouding

Een goede uitgangshouding voor taken van fijne motoriek is onontbeerlijk. Kinderen met DCD hebben moeite met het aannemen en handhaven van een goede uitgangshouding. Hierdoor kunnen ze gaan wiebelen op hun stoel of zakken ze onderuit. Dit heeft grote invloed op de uitvoering van activiteiten op school en thuis. Wanneer een kind goed zit, kan het beter steun nemen en heeft hij meer controle op het sturen van zijn bewegingen.

Wanneer we 'hangen' in een stoel is een taak met de handen goed uitvoeren quasi onmogelijk.

Een goed zithouding ziet er als volgt uit:

- Goed met de billen achter in de stoel.
- Heupen, knieën en voeten op 90 graden.
- Voeten plat op de grond of op een voetbankje.
- Tafelhoogte: de ellebogen in 90 graden gebogen houden dan de tafel 5 cm hoger stellen of een tafel zoeken die zoveel mogelijk bij deze hoogte in de buurt komt.
- Ondersteuning van de rug; dus goed achterin gaan zitten.

Tips

- Zorg voor meubilair dat is aangepast aan de lichaamsgrootte van het kind.
- Voorzie eventueel een (stevige) voetbank (zodat de dijbenen bij het zitten horizontaal zijn).
- De zitting van de stoel mag niet te groot zijn zodat het kind goed tegen de leuning kan zitten.
- Een antislipmatje op de zitting voorkomt dat het kind na verloop van tijd onder uitschuift.
- Bij sommige kinderen is een wigkussen (met de hoge rand naar de rugleuning) een oplossing om rechtop te blijven zitten. Hier wordt het kind gedwongen om steun te nemen op de benen waardoor reactief de rug rechtop gehouden wordt.

Knutselen

Tekenen en kleuren

Tekenen en kleuren vormen een belangrijke voorbereiding op het schrijven. Hiervoor is veel motorische beheersing nodig van de armen, pols en vingers alsook een zeer goede coördinatie tussen de motorische activiteit en de visuele controle.

Tips

- Leg de potloden in een klein geschikt doosje om te voorkomen dat ze op de grond vallen.
- Maak gebruik van dikker/ruwer papier.
- Een antislipmatje onder het tekenblad kan nuttig zijn.
- Voorzie voldoende groot werkvlak zodat de voorarmen steun kunnen nemen (de pols steunt vanaf 4 jaar).
- Buig- en strekbewegingen bij de duim, wijs- en middelvinger (inscriptiebewegingen) ontstaan tussen de vier en zes jaar, kijk of de kinderen er gebruik van maken.
- Wanneer een kind geen contact maakt tussen pols en schrijfbled, voorzie dan een stukje geribbeld karton dat moet mee schuiven bij het tekenen en schrijven (skateboard).
- Vanaf 2de kleuterklas kan de echte pengreep aangeleerd worden: voorzie hiervoor klevertjes op het potlood (bv. gekleurde bolletjes) voor de plaats van de duim, wijs- en middenvinger, kleur dezelfde bolletjes ook op de binnenkant van de duim en wijsvinger en de zijkant van de middenvinger, daar waar de vingers het potlood vasthouden, indien nodig kan je dit op alle kleurpotloden en stiften voorzien.
- Wanneer de vingers naar beneden schuiven of wanneer het kind het potlood te dicht bij de punt vasthoudt, kan een elastiekje op ongeveer anderhalf à 2cm van de punt een hulp zijn.
- Breng progressie aan in wat het kind tekent, van willekeurige lijnen, naar verbinden van punten, naar cirkeltjes tekenen.

10

Knippen

Knippen is een complexe vaardigheid die heel wat coördinatie vraagt (open en toe doen maar ondertussen ook voorwaarts bewegen én het blad draaien met de andere hand).

Een kinderschaar met een groot en klein oog geniet de voorkeur: in het groot oog kunnen meerdere vingers worden gestoken wat de stabiliteit verhoogt. Het klein oog dient voor de duim.

Een schaar met twee kleine ogen vraagt een veel grotere behendigheid. De vingers horen niet volledig door de ogen te zitten, maar enkel met de laatste kootjes.

Een "veerschaartje" in het begin kan ervoor zorgen dat het kind zich enkel moet concentreren op het dicht doen van de schaar.

Tips

- Bouw het knippen progressief op: eerst één knipbeweging maken bv. in de rand van een blad terwijl iemand anders het papier vasthoudt, dan een blad in 2 knippen waarbij het kind niet alleen de schaar moet open en toe doen maar ook moet vooruit bewegen; dan pas het kind ook zelf het blad laten vasthouden, dan op een lijn knippen, daarna pas vormen uitknippen waarbij rechte vormen makkelijker zijn dan ronde vormen.
- Laat het kind de hand met de schaar blijvend voor zich houden (met de duim bovenaan), eventueel met elleboogsteun op de tafel.
- Leer het kind het papier vast te houden en dit na verloop te draaien.
- Gebruik een linkshandige schaar voor linkshandigen (bij deze scharen liggen de benen anders gekruist).
- Tips en Knipoefeningen vind je op: <https://www.pinterest.com/dyspraxis/knippen-met-schaar>.

11

Kleven en gommen

Gebruik best een kleefstift en geen vloevende lijm. Stevig papier of licht karton genieten de voorkeur, het kind kan dit beter vastgrijpen. Bij het lijmen is het beter als het kind dit kan doen op een onderliggend karton, het voorkomt dat de lijm aan de tafel kleeft.

Tips

- Breng ordening aan: eerst knippen, dan schikken en dan kleven.
- Vooraleer het kleven aan te vatten, eerst alles klaar leggen.
- Best lijm aanbrengen op het te kleven stuk en niet het stukje over de lijmstift schuiven (enkel bij heel kleine stukjes); de lijm nadien neerzetten en het te kleven stuk met 2 handen vastnemen om op te kleven.
- Bij grote oppervlakten kan eerst de lijm aangebracht worden op de onderlaag in plaats van op het te kleven deel.
- Soms is het gemakkelijker om rechtstaand te werken, laat het kind dan steeds steunen tegen de tafel.
- Lijm kan je ook op een spons aanbrengen in een doosje.
- Leer ze bij het gommen hun niet-gommende hand goed op het blad te fixeren en tussen duim en wijsvinger te gommen.
Gebruik een driehoekige witte gom.

Voorbereidend schrijven

Voorbereidend schrijven

Zoals we al aangaven, is een goede zithouding belangrijk. Laat het kind met DCD ook met zijn buik leunen tegen de tafel ook al staat er in de schrijfmethode dat er ruimte moet blijven tussen buik en tafelrand.

De schrijfhouding

Voor dit hoofdstuk kan u best hoofdstuk zithouding eens hervatten. Een juiste schrijfhouding begint bij een juiste zithouding.

Verder geven we mee dat de schrijfhand in het verlengde van de voorarm moet liggen, een lijn getekend op de hand en de voorarm, waarbij deze in elkaars verlengde moet liggen, kan voor visuele steun zorgen. De niet-schrijfhand dient het blad te fixeren en naar boven te schuiven.

Tips

- Voorzie voldoende ruimte op de schrijftafel.
- Zorg dat beide voorarmen van een goede steun kunnen genieten.
- Gebruik eventueel een boekenstandaard indien de ruimte beperkt is.
- Met behangerstape kan je op de bank aanduiden hoe het blad moet liggen om te schrijven.

Wat de pengreep betreft, adviseren we om driehoekige potloden en stiften te gebruiken waarbij op elke kant een gekleurd bolletje gekleefd wordt. De kleuter moet er dan steeds voor zorgen dat hij met zijn duimtop, wijsvingertop en zijkant van de middenvinger de bolletjes verstoopt. Om de polssteunname te stimuleren raden we aan om een geribbeld stukje karton onder de pols te leggen dat dan steeds mee moet schuiven bij het tekenen.

13

De schrijfbeweging

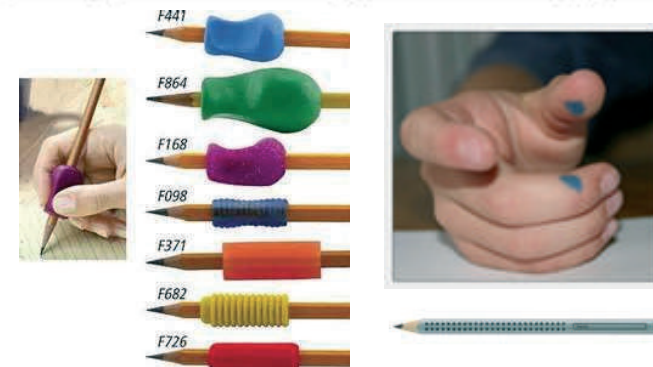
Er zijn drie schrijfbewegingen die we best vooraf met het kind even doornemen.

- De inscriptie of de op- en neergaande beweging van de schrijfstift met de vingers.
- De kleine progressie of de zijwaartse beweging met de pols.
- De grote progressie of de zijwaartse beweging met de voorarm.

Voorzie een aantal oefeningetjes om deze bewegingen eigen te maken aan het kind, eerst elke beweging apart nadien gecombineerd.

Tips

- Oefeningen en tips rond schrijven vind je op:
<https://www.pinterest.com/dyspraxis/hulpmiddelen-schrijvenlezen>.

14

Het richtingsbesef of de voorbereidende patronen

Geef stap voor stap de verschillende bestaande richtingen aan, de rechte lijnen in de verschillende oriëntaties, de gebogen lijnen eveneens in al hun vormen, de arcades, de guirlandes, gebogen lijnen, golfjes, lussen en dubbele lussen.

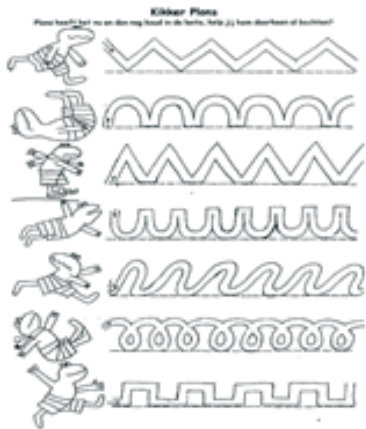
Werk eerst op grote bladen dan kleinere bladen.

Geef de patroontjes een naam zoals de 'berg', de 'put',... zodat het kind zichzelf verbaal kan sturen.

Vooraf getekende bladen waarop stippen en lijnen zijn aangegeven, kunnen een hulp betekenen om de gewenste vormen in de lijnen te verkrijgen.

Werkblaadjes waarbij kinderen op de stippellijn moet blijven, kunnen erg frustrerend zijn voor kinderen die moeite hebben om nauwkeurig te werken.

Werk dan best met een dikke fluo-stift of tussen twee lijnen, zodat er wat speling is. Om de patronen aan te leren is het noodzakelijk om vaker te herhalen en om meer te oefenen dan gemiddeld.

Tips

- Werk met een fluo-stift.
- Werk op vooraf getekende bladen, niet met stippellijntjes.
- Oefenblaadjes vind je op: <https://www.pinterest.com/dyspraxis/oefenen>

Klasstructuur

Naast de bestaande, algemene adviezen in verband met structuur in de klas zijn er een aantal specifieke noden voor kleuters met DCD.

Tips

- Maak gebruik van pictogrammen.
- Maak gebruik van doorschijnende boxen of duidelijke prenten op de box met een weergave van de inhoud om opruimen/ terugvinden makkelijker te maken.
- Geef elke kleuter een vaste plaats voor jas, muts, handschoenen, sjaal, boekentas,... Het kind met DCD krijgt best een plekje op een uiteinde en niet midden in de groep. Je kan hett kind ook iets vroeger naar binnen/ buiten laten gaan zodat hij/zij de jas kan aandoen of uitdoen zonder alle drukte en iets meer tijd heeft dan de anderen.
- Bij het drankmoment is het belangrijk voor de kleuter met DCD dat hij/zij een tafeltje heeft om de stabiliteit van het drankkarton te verhogen.
- Geef een vaste plaats. De beste uitgangspositie is vaak een plaats in de klas zoveel mogelijk vooraan en recht voor het bord. Hierdoor wordt het kind minder afgeleid en ziet het beter wat er op het bord staat.
- Ga zoveel mogelijk na of het kind bij elke activiteit een goede (zit)houding heeft. Hoe beter de uitgangshouding, hoe beter het resultaat van de handeling.
- Probeer voor goed passend meubilair te zorgen zodat een goede uitgangshouding kan worden aangenomen. Een buikuitsparing in de tafel zorgt voor een grotere stabiliteit (ondersteuning van de onderarm).

Vrije tijd - spelmoment

DCD
algemeen
V. Z. W.
DCD
0 tot 6 jaar

Vrije tijd
spelmoment

Bouwen

Bouw- en constructiespelen dienen zo duurzaam mogelijk te zijn. Zwaarder en groter materiaal is beter.

Puzzelen

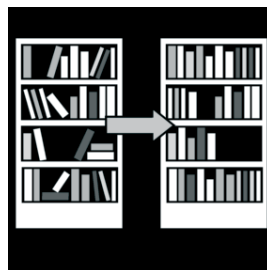
- Gebruik inlegpuzzels met stevige grote grijpknoppen.
- Kies puzzels met opvallende kleurverschillen.
- Leer de kinderen, bij grotere puzzels, strategisch werken door eerst de rand te maken en dan naar het midden te werken.

Opruimen

Opruimen is een activiteit die georganiseerd moet verlopen. Stuur daarom verbaal bij en geef deelopdracht per deelopdracht. Bv "Jij gaat de poppenhoek opruimen: eerst alle poppen op hun plaats, dan de poppenkleedjes in de doos, dan het tafeltje en de stoeltjes op hun plaats."

Ondersteun met pictogrammen.

Muziek

Een kleuter met DCD kan meer genieten van de muzikale opvoeding met volgende instrumenten:

- Triangel: hang de triangel ergens op, zo kan hij zich beter concentreren op het ritme
- Rasp: hier kan je de rasp ook vastzetten.
- Drum, klokkenspel of ritmestokjes: gebruik zwaardere (drum)stokjes

Uitstap

Bij een uitstap in het bos kan een kar heel nuttig zijn om de tassen en de vlug vermoeide kleuter met DCD in te zetten. Laarzen bieden geen goede steun aan de voeten, stevige schoenen die tot boven de enkel komen genieten de voorkeur (belangrijk bij laxe gewrichten).

Ontspannen

Wanneer het kind met DCD op de grond zit, laat hem dan in kleermakerszit zitten of laat hem steun nemen tegen de muur of de juf (bv. bij toneel op kussens op de grond). Laat hem bij rechtstaande activiteiten steeds steunen tegen de tafel.

Fietsen

Bij het aanleren van fietsen start je met een driewieler, om dan over te gaan naar een kleine loopfiets. Ze ontwikkelen een beter evenwichtsgevoel, baanligging,... om dan over te gaan naar een fiets met trappers.

● Pedagogisch/Didactisch advies

Splits taken altijd op in deeltaken: wees gedetailleerd en duidelijk. bv. Zeg niet algemeen “teken een huis” maar “neem een potlood en papier” en dan de volgende deeltaak “teken een vierkant met daarboven een driehoek, zo bekom je een huis”.

Bij groepswork: deel je taak op in deeltaken en geef elke kleuter een taak waarbij je een aangepaste taak kan geven aan de kleuter met DCD (zoals bv. de tijd bewaken).

Gebruik stappenplannen om vaardigheden aan te leren. Eventueel met visuele ondersteuning.

Stuur een handeling steeds verbaal bij.

Voorkom faalervaringen, zoek aanpassingen. vb. bij tekenen en kleuren een doos geven voor de potloden, zodat ze niet van de tafel vallen.

Bouw aan vertrouwen en communiceer op een open wijze, leer het kind om hulp vragen, leer de kleuter omgaan met zijn beperkingen, ...

Laat het kind zijn naam schrijven in de linkerbovenhoek van het blad. Op deze manier zal het veel minder spiegelschrift vertonen.

● Thuis

Heel wat struikelblokken die we op school zien, krijgen we ook thuis te zien. Veel hulpmiddelen moeten gewoon aangehouden en op dezelfde manier gebruikt of uitgevoerd worden.

Het is belangrijk dat het kind zich thuis veilig voelt en zichzelf kan zijn. Laat hen eens onderuit in de zetel zakken, gun hen de rust voor tv, verwacht niet dat ze gaan voetballen na een zware schooldag. Soms is het gewoon genoeg geweest.

Besef dat ze ergens met hun frustraties naartoe moeten en ze die misschien alleen thuis durven uiten, bij de personen die ze echt graag zien (personen waar ze zich het best bij voelen).

Thuis zijn de gevolgen van DCD ook een zware last.

Ook hier is structuur en organisatie heel belangrijk.

Dit start al bij het opstaan, (hoe staan we op, hoe poetsen we onze tanden, hoe zitten we aan tafel, wanneer vertrekken we, wanneer doen we wat..) en vraagt duidelijke afspraken. Duidelijkheid geeft gemoedsrust en geeft een beter gevoel.

Hulpmiddelen (zoals een extra kalender op de koelkast, een pictogram in de badkamer) geven hen de mogelijkheid dagdagelijkse activiteiten zelfstandig te doen op hun manier.

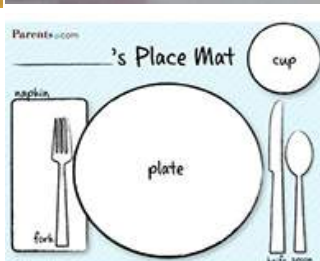
Er bestaan duizenden hulpmiddeltjes, te veel om op te sommen. We raden aan zeker onze Facebook en Pinterest pagina's te volgen. Wij geven daar regelmatig nieuwe tips. Ook niet onbelangrijk is de Facebook groep van “ouders van kinderen met DCD”. Veel vragen worden daar gesteld en beantwoord door ons en andere ouders. Anekdoten uit het leven gegrepen en adviezen van ervaringsdeskundigen zijn een bron van waardevolle informatie. Uiteindelijk is elke ouder ervaringsdeskundige, u evengoed.

Lotgenoten kunnen elkaar waardevolle tips geven en soms concreter helpen dan boeken. Luister vooral naar je kind, ook zij geven vaak de antwoorden op veel vragen. Ga voor een open communicatie met je kind, ontdek samen de mogelijkheden om het voor iedereen zo aangenaam mogelijk te maken want ze blijven toch onze strategische probleemoplossers met een hart van goud.

Tips

Op <https://www.pinterest.com/dyspraxis/> vind je volgende mappen:

- Algemene informatie
- Hulpmiddelen bij eten en drinken
- School en klasdeetjes
- Fijne motoriek
- Boeken
- Gevoelens
- Organisatie
- Sticordi
- Taal
- enz...

Positieve kantjes

Kinderen met DCD hebben veel hulp en tijd nodig. Ze botsen vaak tegen een muur van onbegrip bij mensen die hen niet echt kennen, maar blijven hun eigen vrolijke en zachte ik. Ze hebben een groot gevoel voor humor, zijn lief, zorgzaam en hebben een groot hart. Ze staan open om te leren en buigen de dingen naar hun hand, zodat ze (soms via een omweg) er toch geraken.

Ze zijn enorm vindingrijk en volhardend.

Ze zijn goudeerlijk en willen gewoon een kans krijgen. Het enige wat ze vragen is begrip en vooral tijd... véél tijd, om zichzelf te zijn in deze veeleisende wereld. Niet het eindresultaat moeten we beoordelen, maar de enorme inzet die kinderen met DCD elke dag geven.

Vanuit het besef dat een kind met DCD één derde meer energie moet besteden dan zijn leeftijdsgenoten, kunnen we alleen maar bewondering hebben.

Jij
bent
zo MOOI
anders

natuurlijk niet meer of minder maar
zo mooi anders,
Ik zou je nooit,
anders dan anders willen.